

=====
Intitulé : Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van de Landsverordening openbare wateren en stranden (AB 1987 no. 123)

Citeertitel: Landsbesluit openbare wateren en stranden

Vindplaats : AB 1987 no. 124 (inwtr. AB 1988 no. 69 (art. 27); AB 1988 no. 85 (artt. 3 t/m 13 en 18 t/m 23); AB 1990 no. 4 (art. 14))

Wijzigingen: AB 1989 no. 62; AB 1995 no. 24 (inwtr. 1997 no. 33)

=====

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit landsbesluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- de Minister : de minister van Justitie en Volksgezondheid;
- de havenmeester : de als zodanig aangestelde ambtenaar of diens plaatsvervanger dan wel gemachtigde;
- stranden : de strook zand met een breedte van ten hoogste 50 meter, waarvan het oppervlak uit natuurlijk zeezand bestaat, gelegen langs de zee, dan wel, bij afwezigheid van natuurlijk zeezand, de strook land met een breedte van 25 meter van de hoogwaterlijn, gelegen langs de openbare wateren onder beheer van het Land;
- eigenaar : ieder die krachtens enig zakelijk recht de beschikking heeft over een vaartuig, alsmede de beheerder en de gebruiker van het vaartuig;
- grond- en water-: werken zoals dammen, steigers, duikers, dukdalven, werken remmingswerken, kaden, losplaatsen, aanlegplaatsen en meerpalen;
- schipper : de gezagvoerder van een vaartuig of degene die deze vervangt;
- passagiers : alle personen aan boord van een vaartuig, de bemanning niet meegerekend;
- lengte : de grootste lengte van een vaartuig, niet inbegrepen roer en boegspriet;
- motorschip : een vaartuig dat gebruik maakt van zijn mechanische middelen tot voortbeweging, met uitzondering van een vaartuig waarvan de motor slechts wordt gebruikt voor verplaatsing over een kleine afstand of

- verbetering van zijn bestuurbaarheid wanneer het vaartuig wordt gesleept; een vaartuig dat door middel van zijn zeilen wordt voortbewogen en tegelijkertijd zijn motor gebruikt;
- zeilschip : een vaartuig dat uitsluitend door middel van zijn zeilen wordt voortbewogen;
- snelle motorboot: een motorschip met een lengte van minder dan 15 meter, dat een snelheid van meer dan 20 km per uur kan bereiken;
- jetski's, water-: snelle motorboten met een lengte van minder dan 4
scooters en der- meter, waarmee korte en snelle wendingen op het
gelijke : water kunnen worden gemaakt;
- klein vaartuig : een vaartuig met een lengte van minder dan 20 meter, met uitzondering van:
- een sleepboot;
 - een vaartuig dat meer dan 12 passagiers mag vervoeren;
 - een vaartuig dat meer dan 15 ton goederen mag vervoeren;
 - een vissersvaartuig voorzien van een motor;
- zeilplank : een klein vaartuig, voorzien van een vrij bewegende zeiltuigage, gemonteerd op een in alle richtingen draaibare mastvoet die tijdens het zeilen niet in een vaste positie wordt ondersteund;
- varend : niet ten anker, gemeerd of vastgevangen liggend;
- kamperen : ergens een tijdelijk verblijf opslaan (in een tent, een kampeerwagen of onder de blote hemel) en daarin al dan niet vertoeven.

Artikel 2

1. Dit landsbesluit is van toepassing op de openbare wateren en de daartoe behorende stranden, oevers, grond- en waterwerken, beplantingen, gebouwen en verder toebehoren, alles voor zover onder beheer van het Land.

2. De in het eerste lid bedoelde wateren zijn: alle openbare wateren rondom en binnen Aruba, met inbegrip van het Spaans Lagoen, de wateren binnen de riffen aan de zuidkust, alsmede de baaien en inhammen.

HOOFDSTUK II

Het vaarbewijs

Artikel 3

Het is verboden op te treden als schipper van vaartuigen, zonder in het bezit te zijn van een door de havenmeester afgegeven geldig

=====
vaarbewijs.

Artikel 4

Het vaarbewijs is niet vereist:

- a. indien het vaartuig uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebruikt voor de vaart ter zee naar en van bestemmingen buiten Aruba en de schipper in het bezit is van een geldig zeevaarddiploma of zeevisvaarddiploma, afgegeven door een bevoegde autoriteit;
- b. indien het vaartuig bestemd is om louter door spierkracht te worden voortbewogen;
- c. indien het vaartuig wordt gebruikt voor baggerwerkzaamheden, zandwinning en dergelijke en zich op zijn bestemming bevindt;
- d. indien het een niet voor de vaart bestemd woonschip is, ook wanneer het wordt versleept of ermee van of naar een werf wordt gevaren;
- e. indien het vaartuig behoort tot de categorie jetski's, waterscooters en dergelijke en niet in combinatie met waterski's wordt gebruikt.

Artikel 5

1. De vaarbewijzen kunnen zijn: kleine vaarbewijzen of grote vaarbewijzen.

2. De kleine vaarbewijzen zijn geldig voor het varen met:

- a. vaartuigen met een lengte van 12 tot 20 meter, met uitzondering van sleepboten en van vaartuigen bestemd of gebruikt voor het als bedrijf vervoeren van goederen met een laadvermogen van 15 ton of meer, of voor het tegen betaling vervoeren van één of meer passagiers;
- b. snelle motorboten die niet worden gebruikt in combinatie met waterski's.

3. De grote vaarbewijzen zijn geldig voor het varen met alle vaartuigen, voor zover zij niet vallen onder de Nederlandse Wet op de zeevaarddiploma's 1935 (Stb. 456) en de Nederlandse Wet op de zeevisvaarddiploma's 1935 (Stb. 455).

4. De Minister stelt de modellen van de vaarbewijzen vast.

Artikel 6

1. Een vaarbewijs wordt afgegeven na overlegging van verklaringen, waaruit blijkt dat de aanvrager voldoet aan eisen betreffende:

- a. de algemene lichamelijke geschiktheid en in het bijzonder de geschiktheid van de gezichts- en gehoorsorganen;
- b. de kennis en de bekwaamheid om het vaartuig te voeren.

2. Het onderzoek bedoeld in het eerste lid, onder b, heeft, indien een klein vaarbewijs is aangevraagd, betrekking op de volgende onderwerpen:

- a. de wettelijke bepalingen voor zover deze van belang zijn voor de

- =====
- veiligheid op de openbare wateren;
- b. kennis van de vaarwateren en de aldaar voorkomende stromen en zee-gang;
- c. het behandelen van kleine vaartuigen onder alle omstandigheden en kennis van het gebruik van reddingsmiddelen en veiligheidsmiddelen;
- d. overleven op zee.

3. Indien een groot vaarbewijs is aangevraagd, heeft het onderzoek betrekking op de in het tweede lid genoemde onderwerpen en bovendien op:

- a. het gebruik van nautische bescheiden;
- b. de koers- en plaatsbepaling in zicht van de kust;
- c. gebruik van de zeekaart;
- d. de meteorologie;
- e. vaardigheid in het verlenen van eerste hulp bij ongevallen.

4. Bij regeling van de Minister worden nadere bepalingen vastgesteld omtrent de uitvoering van het onderzoek bedoeld in het eerste lid, onder b, onverminderd het bepaalde in artikel 8.

5. Een vaarbewijs wordt niet afgegeven aan degene die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

Artikel 7

1. Het onderzoek of de aanvrager voldoet aan de eisen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, wordt verricht door artsen, aangewezen door de Minister. Zij geven een verklaring af indien het onderzoek met gunstig gevolg is afgesloten.

2. Bij weigering tot afgifte van een verklaring wordt op verzoek van de aanvrager door de Minister een andere deskundige aangewezen voor heronderzoek of een verklaring aan de aanvrager kan worden afgegeven.

3. De weigering tot afgifte van een verklaring wordt binnen twee weken schriftelijk aan de aanvrager meegedeeld, waarbij de aanvrager wordt gewezen op de mogelijkheid tot heronderzoek als bedoeld in het tweede lid.

4. Voor houders van een groot vaarbewijs wordt dit onderzoek telkens na twee jaren opnieuw verricht. De voorgaande leden van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

1. Het onderzoek of de aanvrager voldoet aan de eisen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder b, wordt verricht door een commissie van ten hoogste drie leden, aangewezen door de minister van Justitie. De commissie geeft een verklaring af indien het onderzoek met gunstig gevolg is afgesloten.

2. De minister van Justitie regelt al hetgeen verder de commissie betreft.

=====

Artikel 9

1. Het onderzoek, bedoeld in artikel 7, kan achterwege blijven:

- indien de aanvrager het klein vaarbewijs wenst te verkrijgen;
- indien de aanvrager reeds een vaarbewijs bezit en hij tevens de 65-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt;
- indien de aanvrager niet langer dan een jaar tevoren een overeenkomstig onderzoek met gunstig gevolg heeft ondergaan.

2. In de gevallen, genoemd in het eerste lid, wordt volstaan met een geneeskundige verklaring van een in Aruba gevestigde arts, waaruit blijkt dat de aanvrager lichamelijk geschikt is, in het bijzonder wat zijn gezichts- en gehoorsorganen betreft, voor het varen op de openbare wateren.

3. Het onderzoek, bedoeld in artikel 8, kan achterwege blijven:

- indien de aanvrager in het bezit is van een vaarbewijs dat zijn geldigheid niet langer dan een jaar heeft verloren;
- indien de aanvrager in het bezit is van een ander vaarbewijs dat door de Minister is erkend.

4. De Minister stelt nadere regels vast met betrekking tot het bepaalde in de vorige leden.

Artikel 10

1. Het vaarbewijs is, behoudens het bepaalde in het tweede lid, geldig tot de dag waarop de aanvrager de 65-jarige leeftijd bereikt.

2. Het vaarbewijs is geldig voor een tijdvak van drie jaren, indien het is afgegeven tussen de 62-jarige en 65-jarige leeftijd van de aanvrager en voor een tijdvak van twee jaren, indien het is afgegeven nadat de aanvrager de 65-jarige leeftijd heeft bereikt.

Artikel 11

1. De schipper aan wie een vaarbewijs is afgegeven en te wiens aanzien een vermoeden bestaat van lichamelijke ongeschiktheid tot of onbekwaamheid in het voeren van het vaartuig, is op vordering van de havenmeester verplicht zich te onderwerpen aan een onderzoek als bedoeld in artikel 7, respectievelijk artikel 8. Artikel 9 is niet van toepassing.

2. De havenmeester kan het vaarbewijs ongeldig verklaren indien:

- op grond van het onderzoek de afgifte van een verklaring van geschiktheid of van bekwaamheid van de schipper wordt geweigerd;
- de schipper zonder geldige reden niet voldoet aan de verplichting, bedoeld in het eerste lid.

3. De schipper wordt van de ongeldigverklaring bij aangetekend schrijven op de hoogte gesteld. De havenmeester draagt zorg voor het bekendmaken van de ongeldigverklaring in de Landscourant van Aruba en in plaatselijke dagbladen.

4. Ingeval van ongeldigverklaring van een vaarbewijs verliest dit

=====

zijn geldigheid op de dag na die van de toezending van het schrijven, bedoeld in het derde lid.

Artikel 12

1. De kosten van behandeling van een aanvraag van een vaarbewijs en de kosten van een onderzoek krachtens artikel 7 of artikel 8 komen ten laste van de aanvrager.

2. Indien bij een onderzoek krachtens artikel 11 de ongeschiktheid of onbekwaamheid van de schipper niet blijkt, komen de kosten van het onderzoek ten laste van het land.

3. De tarieven voor de kosten worden vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 13

Alles wat verder het vaarbewijs betreft wordt vastgesteld bij regeling van de Minister.

HOOFDSTUK III

Vaarzones

Artikel 14

1. Het is verboden te varen buiten de door de Minister aangewezen vaarzones.

2. Voor jetski's, waterscooters en dergelijke, alsmede voor zeilplanken, kan een afzonderlijke vaarzone worden aangewezen.

3. De vaarzones zijn aangegeven op een kaart, die gevoegd is bij de regeling van de Minister.

4. De Minister wijst voorts zones aan voor zwemmers en baders, waarin zich geen vaartuigen mogen bevinden.

5. Het bepaalde in het eerste en vierde lid geldt niet voor:
- a. vaartuigen, bestemd en gebruikt ten dienste van het Land;
 - b. vissersvaartuigen, al dan niet mechanisch voortbewogen, met een lengte kleiner dan 12 m, die varen van en naar hun aangewezen ankerplaatsen of aanlegsteigers buiten de vaarzones;
 - c. andere door de Minister te bepalen vaartuigen of andere voorwerpen.

Artikel 15

Onverminderd het bepaalde bij of krachtens artikel 14, is het verboden om binnen 50 meter van de laagwaterlijn te varen met een snelheid van meer dan 10 km per uur of te waterskiën, dan wel zodanig dat aan anderen overlast wordt berokkend.

=====

HOOFDSTUK IV

Wedstrijden

Artikel 16

Het is verboden, behoudens vergunning van de havenmeester, om in of op de openbare wateren wedstrijden te houden of daaraan deel te nemen.

Artikel 17

1. Aan de vergunning, bedoeld in artikel 16, kunnen voorschriften worden verbonden in het belang van de veiligheid van de deelnemers aan de wedstrijden en van anderen.

2. Bij regeling van de Minister worden nadere bepalingen vastgesteld omtrent de vergunningen en de daaraan te verbinden voorschriften.

HOOFDSTUK V

Passagiersvervoer en het beschikbaar stellen van vaartuigen

Artikel 18

1. Onverminderd het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3 en 14, is het verboden zonder vergunning vanwege de minister van Vervoer en Communicatie:

- a. te varen of te doen varen met een vaartuig, bestemd of gebruik voor het tegen betaling vervoeren van passagiers;
- b. een vaartuig tegen betaling beschikbaar te stellen, al dan niet met bestuurder.

2. Aan de vergunning kunnen voorschriften worden verbonden in het belang van de veiligheid van de vaart en van de opvarenden, daaronder begrepen de verplichting tot het sluiten van een aansprakelijkheidsverzekering en het doen keuren van het vaartuig.

Artikel 19

De in artikel 18, tweede lid, bedoelde verzekering bedraagt voor aansprakelijkheid jegens derden, niet zijnde vervoerde passagiers, ten minste:

- a. Afl. 500.000,- ingeval van dood of lichamelijk letsel van een persoon;
- b. Afl. 1.000.000,- ingeval van dood of lichamelijk letsel van meer dan een persoon en per persoon ten minste Afl. 500.000,-;
- c. Afl. 100.000,- ingeval aan derden zaaks- of bedrijfsschade is toegebracht, een en ander tot een bedrag van ten minste f. 500.000,-

per gebeurtenis.

De verzekering voor aansprakelijkheid jegens de vervoerde passagiers bedraagt ten minste Afl. 20.000,- ingeval van dood of lichamelijk letsel.

Artikel 20

1. Vaartuigen waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 18 is afgegeven, worden door de vergunninghouder niet in gebruik gesteld of na wijziging opnieuw in gebruik gesteld dan na te zijn onderzocht en goedgekeurd door de bevoegde autoriteit.

2. Een goedkeuring geldt voor ten hoogste twaalf maanden.

3. Een vaartuig van een vergunninghouder wordt bovendien door de bevoegde autoriteit onderzocht na een aanvaring of ongeval waardoor schade is ontstaan en indien een opsporingsambtenaar een onderzoek om redenen van veiligheid nodig acht.

4. Indien een vaartuig van een vergunninghouder niet voor het tijdstip waarop het moet worden onderzocht voor onderzoek wordt aangeboden, kan het keuringsbewijs worden ingenomen door een van de in artikel 44 genoemde ambtenaren.

Artikel 21

1. De houder van een vergunning als bedoeld in artikel 18 is verplicht een register aan te leggen volgens het model, vastgesteld door de minister van Vervoer en Communicatie.

2. Bij regeling van de in het eerste lid genoemde minister worden nadere bepalingen vastgesteld omtrent de vergunningen en de daaraan te verbinden voorschriften.

Artikel 22

1. De eigenaar draagt er zorg voor, dat niet in strijd met de vergunning en de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld. Een gelijke verplichting rust op de schipper ten aanzien van het bepaalde krachtens artikel 18, eerste lid, onder a.

2. Een vergunning kan worden ingetrokken, indien de houder bij herhaling handelt of doet handelen in strijd met het bepaalde krachtens dit landsbesluit.

3. Een vergunning wordt ingetrokken:

- a. indien het belang van de openbare orde dit vordert;
- b. de vergunning werd verkregen op grond van opzettelijk onjuist of onvolledig verstrekte gegevens;
- c. op verzoek van degene op wiens naam de vergunning is gesteld.

Artikel 23

Een vergunning als bedoeld in artikel 18 is niet vereist indien

=====
het vaartuig uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebruikt voor het ver-
voeren van passagiers naar en van bestemmingen buiten Aruba.

HOOFDSTUK VI

Het gebruik van de openbare stranden, oevers, grond- en waterwerken

Artikel 24

Het is verboden op de door de Minister aangegeven gedeelten van de openbare stranden en oevers te kamperen, behoudens ontheffing van de Minister.

Artikel 25

1. Het is verboden op de openbare stranden en oevers te rijden met motorrijtuigen, fietsen en al dan niet ingespannen rij- of trek-dieren.

2. Vanwege de Minister kan voor het vervoer van vaartuigen naar en van het water ontheffing worden verleend van het bepaalde in het eerste lid.

3. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden in het belang van de openbare orde.

4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op voertuigen, in gebruik bij de krijgsmacht van het Koninkrijk der Nederlanden of van bevriende mogenheden, bij het Korps Politie Aruba, de Centrale Dienst Brandweer, de Ambulancedienst, het Rode Kruis en de Inspectie der invoerrechten en accijnzen, alsmede op voertuigen in gebruik bij utiliteitsbedrijven, mits die voertuigen benodigd zijn voor het verrichten van werkzaamheden op het strand of op plaatsen die voor voertuigen alleen via het strand bereikbaar zijn.

Artikel 26

Het is verboden op de openbare stranden en oevers een vaartuig, voertuig of een ander voorwerp op zodanige wijze langs de waterkant te plaatsen of te houden, dat daardoor de vrije doorgang voor anderen wordt belemmerd.

Artikel 27

Onverminderd het bepaalde in de Algemene Politieverordening, is het verboden zonder ontheffing vanwege de Minister op de openbare stranden en oevers zich heen en weer te bewegen of post te vatten met het kennelijke doel vaartuigen, hetzij geheel of per plaats, dan wel voorwerpen, dienst of gelegenheden, hoe ook genaamd, aan het publiek te huur, te koop of anderszins aan te bieden.

=====

Artikel 28

Het is verboden op, bij of langs de door de Minister aangegeven grond- en waterwerken onder beheer van het Land te vissen of daaraan vaartuigen aan te leggen, dan wel op andere wijze van die werken gebruik te maken.

Artikel 29

Het is verboden zonder ontheffing vanwege de minister van Publieke Werken bodemmateriaal weg te nemen van dammen onder beheer van het Land.

Artikel 30

Het is verboden flessen, verpakkingsmateriaal en andere vaste stoffen in de openbare wateren te werpen of op de openbare stranden en oevers achter te laten, behalve op de daarvoor aangegeven plaatsen.

HOOFDSTUK VII

Onderzoek en toezicht

Artikel 31

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens dit landsbesluit bepaalde zijn de havenmeester en de loodsen belast, behoudens het bepaalde in het vierde lid, alsmede de politie.

2. De Minister kan andere ambtenaren van onder hem ressorterende diensten aanwijzen voor het mede uitoefenen van toezicht. Deze aanwijzing wordt in de Landscourant van Aruba en in plaatselijke bladen bekend gemaakt.

3. De ambtenaren vervullen hun taak met inachtneming van de door de Minister gegeven aanwijzingen.

4. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde in artikel 29 zijn ambtenaren belast, aangewezen door de minister van Publieke Werken. Het derde lid is van toepassing.

Artikel 32

1. De in artikel 31 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in de artikelen 4, 5 en 6 van de Landsverordening openbare wateren en stranden.

2. Deze ambtenaren zijn hierbij steeds voorzien van hun door de Minister verstrekte legitimatiebewijs.

=====

HOOFDSTUK VIII

Artikel 33 t/m 39
(vervallen)

HOOFDSTUK IX

Strafbepalingen

Artikel 40

De schipper die niet in het bezit is van een geldig vaarbewijs in de gevallen waarin dit ingevolge dit landsbesluit wordt vereist, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geld boete van ten hoogste drieduizend florin.

Artikel 41

De schipper van een vaartuig, dat in strijd met het verbod, neergelegd in artikel 14, wordt gebruikt op de openbare wateren buiten de door de Minister aangewezen vaarzone, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste drieduizend florin.

Artikel 42

Handelen of nalaten in strijd met het bepaalde in de artikelen 15, 16, 18, eerste lid, 24, 25, 26, 27, 45, eerste lid, onder c, 46 en 47 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste drieduizend florin.

Artikel 43

Handelen in strijd met het bepaalde in de artikelen 28, 29 en 30, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste duizend florin.

Artikel 44

Met de opsporing van de bij dit landsbesluit strafbaar gestelde feiten zijn belast:

- a. de bij of krachtens artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren;
- b. de in artikel 31 bedoelde ambtenaren.

Artikel 45

1. De in artikel 44 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd:
 - a. inzage te vorderen en afschrift te nemen van de in dit landsbesluit

- =====
- bedoelde documenten;
- b. afgifte te vorderen van vaarbewijzen;
- c. een vaartuig naar een nabij gelegen plaats te brengen, voor zover dit redelijkerwijs in het belang van het opsporingsonderzoek noodzakelijk is; de eigenaar en de schipper zijn in dat geval verplicht desgevorderd medewerking te verlenen.

2. Ook de in artikel 44, onder a, bedoelde ambtenaren zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 6 van de Landsverordening openbare wateren en stranden.

Artikel 46

1. De ingevolge dit landsbesluit afgegeven documenten moeten aan boord van het vaartuig aanwezig zijn.

2. De Minister kan met betrekking tot bepaalde soorten vaartuigen vrijstelling verlenen van de in het vorige lid bedoelde verplichting.

Artikel 47

Een ieder die bij de uitvoering van dit landsbesluit de beschikking krijgt over gegevens, waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan voor zover niet bij of krachtens landsverordening anders is bepaald.

HOOFDSTUK X

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 48

Aan de personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 18 in Aruba hun beroep of bedrijf maken van het varen of doen varen met een vaartuig, bestemd of gebruikt voor het vervoeren van passagiers, dan wel van het beschikbaar stellen van vaartuigen, al dan niet met bestuurder, wordt op hun aanvraag de in artikel 18 bedoelde vergunning verleend. Zij moeten voldoen aan het bepaalde krachtens de artikelen 18 tot en met 22.

Artikel 49

Dit landsbesluit treedt in werking met ingang van de dag na die van zijn afkondiging, met uitzondering van de artikelen 3 tot en met 14, 18 tot en met 23, alsmede 27, die in werking treden op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip.

=====

Artikel 50

Dit landsbesluit kan worden aangehaald als Landsbesluit openbare wateren en stranden.